

**Inovovaný školský vzdelávací program
pre žiakov s mentálnym postihnutím**

Základná škola Varhaňovce, Varhaňovce 20,
082 05 Šarišské Bohdanovce

ISCED 1- Primárne vzdelávanie

ZÁKLADNÁ ŠKOLA VARHAŇOVCE
Varhaňovce 20, 082 05 Šarišské Bohdanovce
☎ 051/ 7781159

Názov iŠkVP: Školský vzdelávací program pre žiakov s mentálnym postihnutím - inovovaný

Stupeň vzdelania: ISCED 1 - Primárne vzdelanie

Dĺžka štúdia: A variant – štyri roky

Vyučovací jazyk: slovenský

Študijná forma: denná

Druh školy: štátna

Predkladateľ

Názov školy: Základná škola Varhaňovce

Adresa: Varhaňovce 20

IČO: 327 956

Riaditeľ školy: Mgr. Monika Filipovičová

Koordinátor pre tvorbu iŠkVP : Mgr. Ľudmila Marcinová

Vypracovala: Mgr. Anna Bezegová

Ďalšie kontakty: 051/ 7781159 - sekretariát
0917 539076 – riaditeľka školy
e-mail: zsvarhanovce1-4@email.cz

Zriaďovateľ

Názov: Obec Varhaňovce

Adresa : Varhaňovce 65, 082 05 Šarišské Bohdanovce

Kontakty: 051/ 7781117

Platnosť dokumentu od: 2.9.2016

Mgr. Monika Filipovičová
riaditeľka školy

ZÁKLADNÁ ŠKOLA VARHAŇOVCE
Varhaňovce 20, 082 05 Šarišské Bohdanovce
☎ 051/ 7781159

Platnosť Revidovania	Dátum	Zaznamenanie, inovácie, zmeny, úpravy a pod.
iŠkVP Platnosť ŠkVP do 31.8.2017	2.9.2016	Inovovaný ŠkVP. iUO pre 2. ročník A variant
Platnosť ŠkVP do 31.8.2018	4.9.2017	Aktualizácia údajov. iUO pre 3. ročník A variant. Plán práce školy na školský 2017/2018. Stratégia rozvoja čitateľskej gramotnosti v podmienkach ZŠ Varhaňovce. Národný štandard finančnej gramotnosti v podmienkach ZŠ Varhaňovce. Národný akčný plán prevencie obezity v podmienkach ZŠ Varhaňovce.

Obsah

1. Vymedzenie vlastných cieľov a poslania výchovy a vzdelávania	6
2. Stupeň vzdelania	7
3. Vlastné zameranie školy	7
3.1 Profil absolventa primárneho vzdelávania	10
3.1.1 Absolvent programu primárneho vzdelávania pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia (A variant)	11
4. Dĺžka štúdia a formy výchova a vzdelávania	12
4.1 Dĺžka štúdia.....	12
4.2 Formy výchovy a vzdelávania	12
5. Učebné osnovy	12
5.1 Vzdelávacie oblasti	14
5.2 Prierezové témy.....	15
5.2.1 Dopravná výchova - výchova k bezpečnosti v cestnej premávke ..	16
5.2.2 Environmentálna výchova	17
5.2.3 Mediálna výchova.....	17
5.2.4 Ochrana života a zdravia	18
5.2.5 Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra	19
5.2.6 Multikultúrna výchova	19
5.2.7 Osobnostný a sociálny rozvoj.....	20
5.2.8 Výchova k manželstvu a rodičovstvu.....	21
6. Učebný plán	22
6.1 Rámcový učebný plán	22
7. Vyučovací jazyk	24
8. Spôsob, podmienky ukončovania výchovy a vzdelávania a vydávanie dokladu o získanom vzdelaní žiaka	25
8.1 Organizácia prijímacieho konania	25
9. Materiálno – technické a priestorové podmienky	26
9.1 Priestorové zabezpečenie školy	27

9.2 Škola ako životný priestor.....	28
10. Vnútrotný systém kontroly a hodnotenia	29
10.1 Hodnotenie vzdelávacích výsledkov práce žiakov	29
10.2 Hodnotenie pedagogického zamestnanca	31
10.3 Hodnotenie školy	31
10.4 Rozpis kontrolných úloh	32
11. Osobitosti a podmienky výchovy a vzdelávania žiakov so špeciálnymi výchovno – vzdelávacími potrebami	32
11.1 Ako pomáha naša škola žiakom so sociálne znevýhodneného prostredia ..	33
11.2 Individuálny výchovno-vzdelávací program/individuálny vzdelávací program	35
11.3 Špecifiká hodnotenia vzdelávacích výsledkov žiakov so špeciálno výchovno–vzdelávacími potrebami.....	37
11.4 Odborné personálne zabezpečenie žiakov so špeciálno výchovno – vzdelávacími potrebami	37
Zoznam použitej literatúry	38
Prílohy	39
Príloha A Vnútrotný systém hodnotenia žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia.....	40
Príloha B Inovované učebné osnovy pre 2. ročník ISCED 1 podľa jednotlivých predmetov	53
Príloha C Inovované učebné osnovy pre 3. ročník ISCED 1 podľa jednotlivých predmetov	98
Príloha D Stratégia rozvoja čitateľskej gramotnosti v podmienkach ZŠ Varhaňovce	149
Príloha E Národný štandard finančnej gramotnosti v podmienkach ZŠ Varhaňovce	156
Príloha F Národný akčný plán prevencie obezity v podmienkach ZŠ Varhaňovce	168
Príloha G Plán práce na školský rok 2017/2018	173

1. Vymedzenie vlastných cieľov a poslania výchovy a vzdelávania

Hlavné ciele výchovy a vzdelávania našej školy vyplývajú zo zamerania školy, ktoré vychádzajú z požiadaviek zriaďovateľa a rodičov.

Primárne vzdelávanie poskytuje východiskovú bázu pre postupné rozvíjanie kľúčových spôsobilostí žiakov ako základu všeobecného vzdelania prostredníctvom nasledujúcich cieľov:

- poskytnúť žiakom primerané možnosti skúmania ich najbližšieho kultúrneho a prírodného prostredia tak, aby získali záujem o poznávanie nového,
- rozvíjať cieľavedome, systematicky a v tvorivej atmosfére osobnosť žiaka v poznávacej, sociálnej, emocionálnej a morálnej oblasti,
- viesť žiakov k spoznávaniu svojich schopností, k využívaniu svojich možností, rozvíjať a kultivovať svoju osobnosť, osvojiť si základy spôsobilosti učiť sa učiť sa a poznávať seba samého,
- podporovať kognitívne procesy a kompetencie žiakov kriticky a tvorivo myslieť prostredníctvom získavania vlastnej poznávacej skúsenosti a aktívnym riešením problémov
- umožniť žiakom získať základné pracovné zručnosti a návyky, aby ich mohli využiť pri ďalšom vzdelávaní aj v občianskom živote,
- vyvážené rozvíjať u žiakov kompetencie dorozumievať sa a porozumieť si, hodnotiť (vyberať a rozhodovať) a iniciatívne konať,
- podporovať rozvoj intrapersonálnych a interpersonálnych kompetencií, najmä otvorene vstupovať do sociálnych vzťahov, naučiť sa kooperovať v skupine, kolektíve a preberať na seba primeranú zodpovednosť, rozvíjať sociálnu vnímavosť a citlivosť k spolužiakom, učiteľom, rodičom, ďalším ľuďom a k svojmu kultúrnemu a prírodnému okoliu,

- viesť žiakov k tolerancii, znášanlivosti, porozumeniu a k akceptovaniu iných ľudí, ich duchovno-kultúrnych hodnôt, rovnosti pohlaví a priateľstva medzi národmi, národnostnými a etnickými skupinami, cirkvami a náboženskými spoločenstvami,
- naučiť žiakov uplatňovať svoje práva a súčasne plniť svoje povinnosti, nieť zodpovednosť za svoje zdravie, aktívne ho chrániť a upevňovať, chrániť životné prostredie.

2. Stupeň vzdelania

Primárne vzdelanie získa žiak absolvovaním vzdelávacieho programu pre žiakov s mentálnym postihnutím, dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou.

3. Vlastné zameranie školy

Veľkú časť žiakov našej školy tvoria žiaci zo sociálne znevýhodneného prostredia, preto výchovno-vzdelávacia činnosť na škole je náročná a vyžaduje si dobre pripravených, kvalifikovaných pracovníkov, ktorí sa musia naďalej vzdelávať a nachádzať vhodné inovatívne metódy a formy práce, aby aj žiaci vyžadujúci si osobitnú starostlivosť boli v škole úspešní.

Našu prácu brzdia nielen nie len veľké medzery v sociálnom správaní, ale najmä jazyková bariéra. Keďže sú to žiaci s rečovou bariérou, veľký dôraz kladieme na uvedomelé čítanie, tvorivú komunikáciu a rozvíjanie slovnej zásoby. A preto sme vo vyučovanom predmete slovenský jazyk a literatúra pristúpili k navýšeniu časových dotácií.

Po kognitívnej stránke je našim cieľom rozvíjať u žiakov s mentálnym postihnutím tvorivé myslenie, samostatnosť, aktivitu a sebahodnotenie. Priorita je najmä zvýšiť úroveň čitateľskej gramotnosti žiakov prostredníctvom čítania literatúry blízkej ich mentalite a kultúre a to inovatívnymi metódami výučby spisovného slovenského jazyka.

Vo veľkej miere sa u žiakov s mentálnym postihnutím zameriavame na praktické činnosti a rozvíjanie praktických zručností, ktoré žiakov motivujú k ďalšiemu vzdelávaniu. Vyučovanie v špeciálnych triedach je zamerané hlavne na pracovné vyučovanie, v rámci ktorého žiaci nadobudnú praktické zručnosti v rôznych oblastiach, ktoré im umožnia ľahšie začlenenie sa medzi ostatnú populáciu. Získané zručnosti a návyky dokážu uplatniť pri ďalšom vzdelávaní, prípadne v domácnosti. Na vyučovaní vedíme žiakov ku kooperatívnemu učeniu a správaniu. Počas celého vzdelávania vedíme žiakov k nadobúdaniu sociálnych zručností. Na vyučovaní primerane využívame IKT, učíme žiakov pracovať s počítačom a internetom.

V dnešnej dobe rapídne narastajú problémy v správaní, a preto chceme v tomto smere intenzívne pôsobiť. Aj napriek tomu, že s tvrdými drogami sme sa na našej škole nestretli, je potrebné sústavne pôsobiť proti fajčeniu a alkoholickým nápojom cez koordinátora prevencie, rodičov a všetkých vyučujúcich, účelným využívaním voľného času. Pri prevencii drogových závislostí sa chceme zamerať aj na iné aktivity ako besedy napríklad realizáciou žiackych projektov v tejto oblasti. Chceme si všímať talent v jednotlivých oblastiach a rozvíjať ho do maximálnej možnej miery účasťou žiakov na rôznych talentových súťažiach.

Taktiež sa snažíme zvýšiť u žiakov finančné povedomie, s cieľom zvýšiť schopnosť využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov na zabezpečenie seba a svojej rodiny v reálnom živote.

V neposlednom rade je našim zameraním – starostlivosť o individuálne začlenených, zdravotne oslabených a sociálne znevýhodnených žiakov. Systém starostlivosti im zabezpečujeme prostredníctvom individuálneho začlenenia s požadovanou starostlivosťou, zriaďovaním špeciálnych tried, zavádzaním asistentov učiteľa.

Národná stratégia zvyšovania úrovne a kontinuálneho rozvíjania čitateľskej gramotnosti

Cieľom je zábavnými a zaujímavými formami práce s knihou, časopisom, komiksom, rôznymi článkami a aktivitami podporiť u žiakov dobrý a trvalý vzťah k čítaniu a poznávaniu nového. Vzbudiť záujem žiakov o čítanie, stimulovať ich k tvorivosti, k rozvoju prezentačných zručností, podnecovanie k vlastnej tvorbe. Vždy, v každom projekte, čítať a diskutovať o prečítanom, formulovať hlavné myšlienky, tvoriť vhodný nápis, interpretovať text, prezentovať vlastný názor, a využívať tieto poznatky.

Národný štandard finančnej gramotnosti

Projekt je zameraný na zvýšenie finančného povedomia žiakov s cieľom zvýšiť schopnosť využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov na zabezpečenie seba a svojej rodiny.

Národný akčný plán prevencie obezity

Vytvoriť spoločensky prospešný systém, ktorý povedie k zníženiu incidencie a prevalencie nadhmotnosti a obezity v populácii a eliminuje epidemický výskyt nadhmotnosti a obezity.

Projekty realizované školou

Dlhodobé projekty

Projekt IKT na škole - INFOVEK

Projekt je zameraný na zavádzanie informačno-komunikačných technológií do výchovno-vzdelávacieho procesu a života školy a zasahuje do troch oblastí:

- využívania počítačov a IKT vo výchovno-vzdelávacom procese,
- oblasti sprístupnenia počítačov a IKT žiakom v mimovyučovacom čase,
- ďalšieho vzdelávania pedagogických zamestnancov so zameraním na IKT.

Škola otvorená všetkým

Projekt je zameraný na zabezpečenie rovnakého prístupu k vzdelávaniu a zlepšovanie výsledkov a kompetencií žiakov prostredníctvom inkluzívneho vzdelávania a skvalitnením profesijných kompetencií pedagogických a odborných zamestnancov.

Bližšie informácie o projektoch školy sú uvedené v pláne práce školy, ktorý nájdete v prílohách tohto dokumentu. Implementáciu národnej stratégie finančnej a čitateľskej gramotnosti a akčného plánu prevencie obezity v podmienkach ZŠ Varhaňovce nájdete taktiež v prílohách tohto dokumentu.

Vlastné projekty školy

Pasovanie prvákov

Superstar – spevacka súťaž

Vianočná besiedka - kultúrne vystúpenie žiakov školy pre rodičov v programe s vianočnou atmosférou.

Vianočná burza

Valentínska pošta – výtvarná súťaž

Hviezdoslavov Kubín – recitačná súťaž

Deň Zeme – brigáda v okolí školy

Týždeň rómskej kultúry

Deň matiek - kultúrne vystúpenie žiakov školy pre mamičky

Deň detí – Športový deň, turnaje žiak – učiteľ – rodič

Bližšie informácie o projektoch školy sú uvedené v pláne práce školy na školský rok 2016/2017 (Príloha D).

3.1 Profil absolventa primárneho vzdelávania

Kľúčové kompetencie sú viacúčelové, lebo slúžia na výkon pracovných a mimopracovných (občianskych, spotrebiteľských, rodinných, zdravotných a iných) aktivít v osobnom živote. Majú nadpredmetový charakter a vzájomne sa prelínajú. Sú výsledkom celkového procesu celostného vzdelávania. K ich rozvíjaniu prispieva celý vzdelávací obsah, organizačné formy a metódy výučby, podnetné sociálno-emočné prostredie školy, programové aktivity uskutočňované v škole, ale aj v mimovyučovacej a v mimoškolskej činnosti. Vyvážené rozvíjajú perceptuálno-motorickú, kognitívnu a sociálno-emocionálnu oblasť osobnosti žiaka.

V etape primárneho vzdelávania sú za kľúčové považované: komunikačné spôsobilosti, matematická a finančná gramotnosť a gramotnosť v oblasti prírodných vied a technológií, spôsobilosti v oblasti digitálnej gramotnosti (informačno-komunikačné technológie), spôsobilosti učiť sa učiť sa, riešiť problémy, ďalej sú to

osobné, sociálne a občianske spôsobilosti, spôsobilosť chápať kultúru v kontexte a vyjadrovať sa prostriedkami danej kultúry.

3.1.1 Absolvent programu primárneho vzdelávania pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia (variant A)

Absolvent má osvojené základy čitateľskej, pisateľskej, matematickej, prírodovednej, kultúrnej a mediálnej gramotnosti.

Absolvent programu primárneho vzdelávania pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia disponuje na primeranej úrovni s nasledujúcimi kľúčovými kompetenciami:

- pozná a uplatňuje účinné techniky učenia sa,
- vyjadruje sa súvisle ústnou formou adekvátnou primárnemu stupňu vzdelávania a jeho narušenej komunikačnej schopnosti v materinskom, štátnom jazyku,
- rozumie obsahu písaného textu, dokáže ho ústne zreprodukovať,
- vie samostatne písomne komunikovať (nakol'ko mu to umožňuje dosiahnutý stupeň vo vývine jemnej motoriky a aktuálna úroveň zrakovo-motorickej koordinácie),
- využíva základné matematické myslenie na riešenie praktických problémov v každodenných situáciách,
- vie používať vybrané informačné a komunikačné technológie pri učení sa, pozná riziká spojené s využívaním internetu a médií,
- získa základy uplatňovania kritického myslenia pri práci s informáciami,
- chápe základné prírodné javy v ich vzájomnej súvislosti, vie porovnávať a objavovať vzťahy medzi predmetmi a javmi,
- chápe dôležitosť ochrany svojho zdravia,
- rozpozná v škole a vo svojom najbližšom okolí určitý problém, premýšľa o jeho príčinách a vie navrhnúť riešenie podľa svojich vedomostí a skúseností,
- váži si seba i druhých, dokáže ústretovo komunikovať a spolupracovať,
- správa sa kultúrne, primerane okolnostiam a situáciám,
- cení si a rešpektuje kultúrno-historické dedičstvo a ľudové tradície,
- má osvojené základy pre tolerantné a empatické vnímanie prejavov iných kultúr,
- uvedomuje si, že má svoje práva a povinnosti, rešpektuje práva iných.

4. Dĺžka štúdia a formy výchovy a vzdelania

4.1 Dĺžka štúdia

Dĺžka štúdia žiakov s mentálnym postihnutím v špeciálnej triede na základnej škole je nasledovná: A variant – štyri roky. Po ukončení 4. ročníka žiaci pokračujú vo vzdelávaní na ZŠ Šarišské Bohdanovce.

4.2 Formy výchovy a vzdelávania

V súčasnej dobe, do pedagogického procesu stále viac prenikajú inovačné trendy, preto našim cieľom je zamerať sa na hľadanie nových prístupov, metód a foriem.

Vyučovacia hodina je taká organizačná forma vyučovania, pri ktorej učiteľ pracuje v presne vymedzenom čase so skupinou žiakov v učebni. Výučba v našej škole prebieha podľa stabilného rozvrhu hodín. Učiteľ pri výučbe využíva vhodné inovatívne metódy, zásady, prostriedky, aby dosiahol stanovené výchovno-vzdelávacie ciele. Vyučovacia hodina trvá 40, 45min.

Z organizačných foriem výučby využívame výučbu v triede, v špecializovaných priestoroch školy ako je počítačová učebňa a výučbu mimo tried – v prírode, v múzeu, poznávacie výlety. Podľa počtu žiakov využívame frontálnu, skupinovú a individuálnu formu výučby.

5. Učebné osnovy

Naše učebné osnovy tvoria vlastný didaktický program vzdelávania pre každý predmet. Vychádzajú z Inovovaného Štátneho vzdelávacieho programu a reflektujú profil absolventa a zameranie školy.

Voliteľné hodiny boli začlenené do už existujúcich predmetov podľa potrieb žiakov jednotlivých ročníkov nasledovne:

Predmet	2. ročník	3. ročník
Slovenský jazyk a literatúra	2 hod.	2 hod.
Matematika	-	1 hod.
Pracovné vyučovanie	2 hod.	1 hod.

V predmete *slovenský jazyk a literatúra* sme navýšili časovú dotáciu v 2. a 3. ročníku o 2 hodiny. Tieto vyučovacie hodiny sa použijú na zmenu kvality výkonu v týchto oblastiach nasledovne:

	2. ročník	3. ročník
<i>Jazyková komunikácia</i>	√	√
<i>Komunikácia a sloh</i>	√	√
<i>Čítanie a literatúra</i>	√	√

V predmete *matematika* sme navýšili časovú dotáciu v 3. ročníku o 1 hodinu. Táto vyučovacia hodina sa použije na zmenu kvality výkonu v týchto oblastiach nasledovne:

	2. ročník	3. ročník
<i>Aritmetika</i>	-	√
<i>Geometria</i>	-	√

V predmete *pracovné vyučovanie* sme navýšili časovú dotáciu v 2.ročníku o 2 hodiny a 3. ročníku o 1 hodinu. Tieto vyučovacie hodiny sa použijú na zmenu kvality výkonu v týchto oblastiach nasledovne:

	2. ročník	3. ročník
<i>Sebaobslužné činnosti</i>	√	√
<i>Práce v domácnosti</i>	√	√
<i>Práce v dielni</i>		
<i>Pestovateľské práce</i>	√	√

Učebné osnovy obsahujú:

1. Charakteristiku predmetu – jeho význam v obsahu vzdelávania.
2. Ciele predmetu
3. Kľúčové kompetencie
4. Obsah - tematické celky
5. Obsahový a výkonový štandard - Témy, prostredníctvom, ktorých rozvíjame kompetencie, obsah, prierezové témy a prepojenie s inými predmetmi.
6. Metódy a formy práce – stratégie vyučovania.
7. Učebné zdroje sú zdrojom informácií pre žiakov. Sú to učebnice, odborná literatúra, odborné časopisy, náučné slovníky, materiálno-technické a didaktické prostriedky a pod..
8. Hodnotenie predmetu.

Súbor učebných osnov iŠkVP predstavujú:

- predmety, ktorých UO sú štandardmi iŠVP predmetov, u ktorých nedochádza v iŠkVP k žiadnym zásahom,
- predmety, ktorých UO sú štandardmi iŠVP predmetov, u ktorých dochádza k zvýšeniu časovej dotácie, ktorá sleduje zmenu kvality výkonu,
- predmety, ktoré majú nastavené vlastné UO ako osnovy nových vyučovacích povinných predmetov iŠVP a aktuálnych nepovinných predmetov.

Učebné osnovy sú priložené ako príloha tohto dokumentu a sú k nahliadnutiu v škole.

5.1 Vzdelávacie oblasti

Obsah primárneho vzdelávania pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia je rozdelený do vzdelávacích oblastí, ktoré vychádzajú z obsahu vzdelávania a z kľúčových kompetencií. Vzdelávacie oblasti sú okruhy, do ktorých patrí problematika príbuzných vyučovacích predmetov. Zabezpečujú nadväznosť a previazanosť obsahu

jednotlivých vyučovacích predmetov patriacich do konkrétnej oblasti. Umožňujú rozvíjanie medzipredmetových vzťahov.

Tab. 1 Vyučovacie predmety vo vzdelávacích oblastiach pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia pre primárne vzdelávanie I.stupeň s vyučovacím jazykom slovenským

VZDELÁVACIA OBLASŤ	VYUČOVACIE PREDMETY
JAZYK A KOMUNIKÁCIA	SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA
	ROZVÍJANIE KOMUNIKAČNEJ SCHOPNOSTI
	ROZVÍJANIE GRAFOMOTORICKÝCH ZRUČNOSTÍ
MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI	MATEMATIKA
ČLOVEK A PRÍRODA	VECNÉ UČENIE
ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ	VLASTIVEDA
ČLOVEK A HODNOTY	ETICKÁ VÝCHOVA / NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA/NÁBOŽENSTVO
ČLOVEK A SVET PRÁCE	PRACOVNÉ VYUČOVANIE
UMENIE A KULTÚRA	HUDOBNÁ VÝCHOVA
	VÝTVARNÁ VÝCHOVA
ZDRAVIE A POHYB	TELESNÁ A ŠPORTOVÁ VÝCHOVA

5.2 Prierezové témy

Prierezové témy sa prelínajú vzdelávacími oblasťami. Odrážajú aktuálne problémy súčasnosti, sú určitým návodom na ich prevenciu a riešenie, ale zároveň slúžia aj na prehĺbenie základného učiva, zdôraznenie aplikačného charakteru, majú prispieť k tomu, aby si žiaci rozšírili rozhľad, osvojili si určité postoje, hodnoty, rozhodovanie. Prepájajú rôzne oblasti základného učiva, prispievajú ku komplexnosti vzdelávania žiakov a pozitívne ovplyvňujú proces utvárania a rozvíjania kľúčových kompetencií žiakov. Prierezové témy sú začlenené do predmetov podľa svojho obsahu a uvedené sú v učebných osnovách jednotlivých predmetov. Tiež sa môžu realizovať prostredníctvom samostatných projektov, seminárov, vyučovacích blokov, kurzov a pod. Súčasne prierezové témy môžu tvoriť samostatný vyučovací predmet z rámca voliteľných (disponibilných) hodín. Obidve formy sa môžu aj ľubovoľne kombinovať.

Účinnosť pôsobenia prierezových tém sa môže zvýšiť relevantnými mimoškolskými aktivitami.

V primárnom vzdelávaní majú prierezový charakter nasledujúce témy:

- *Dopravná výchova – výchova k bezpečnosti v cestnej premávke*
- *Enviromentálna výchova,*
- *Mediálna výchova,*
- *Ochrana života a zdravia.*
- *Regionálna výchova a ľudová kultúra,*
- *Multikultúrna výchova,*
- *Osobnostný a sociálny rozvoj,*
- *Výchova k manželstvu a rodičovstvu,*

5.2.1 Dopravná výchova – výchova k bezpečnosti v cestnej premávke

Zámerom Dopravnej výchovy – výchovy k bezpečnosti v cestnej premávke je pripraviť žiakov na bezpečný pohyb v cestnej premávke – ako chodcov alebo cyklistov. Výučba sa uskutočňuje najmä v rámci predmetov prvouka a vlastiveda.

Cieľom je:

- uplatňovať si zásady bezpečného správania sa v cestnej premávke podľa všeobecne záväzných právnych predpisov, a to ako chodec, korčuliar, cyklista, cestujúci (spolujazdec) a pod.,
- spôsobilosť pozorovať svoje okolie, vyhodnocovať situáciu z hľadiska bezpečnosti a aplikovať návyky bezpečného správania sa v cestnej premávke v praktickom živote,
- schopnosť zvládnuť techniku chôdze a jazdy na bicykli,
- schopnosť zvládnuť základné taktické prvky chôdze a jazdy v cestnej premávke,
- pochopiť význam technického stavu a údržby vozidiel pre bezpečnú jazdu v cestnej premávke a prakticky zvládnuť základné úlohy údržby bicykla,
- uvedomiť si význam technických podmienok dopravy a zariadení ovplyvňujúcich bezpečnosť cestnej premávky.

Prierezová téma je začlenená pri vhodných témach do učebných osnov i tematicko-výchovných plánov. Je realizovaná aj ako samostatná organizačná forma

vyučovania - teoretické vyučovanie a praktický výcvik na multifunkčnom ihrisku v mieste sídla školy.

5.2.2 Environmentálna výchova

Environmentálna výchova sa ako prierezová téma prelína všetkými predmetmi, ale najmä prvoukou, prírodovedou, vlastivedou, pracovným vyučovaním, etickou výchovou. Umožňuje žiakom získať vedomosti, zručnosti, postoje a návyky k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia, ktoré sú dôležité pre trvalo udržateľný život na Zemi. Vedie ich na veku primeranej úrovni ku komplexnému pochopeniu vzájomných vzťahov človeka, organizmov a životného prostredia. Dôležité je, aby žiaci získali vedomosti, ale aj zručnosti, ktorými môžu pomáhať životnému prostrediu jednoduchými (primeranými a vhodnými) činnosťami – chrániť rastliny, mať kladný vzťah k domácim zvieratám a pod.

Cieľom je:

- prispieť k rozvoju osobnosti žiaka tak, že nadobudne schopnosť chápať,
- analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím vo svojom okolí, pričom zároveň chápe potrebu ochrany životného prostredia na celom svete
- získať vedomosti ale aj zručnosti, ktorými môžu pomáhať životnému prostrediu jednoduchými činnosťami, ktoré sú im primetané a vhodné
- chrániť rastliny, zvieratá, mať kladný vzťah k domácim zvieratám, ale aj k zvieratám v prírode Organizačne je vhodné prierezovú tému začleniť do viacerých predmetov prostredníctvom jednotlivých tém, projektov alebo urobiť kurzovou formou, napríklad zamerať sa jeden týždeň na environmentálnu výchovu – s teoretickou a praktickou časťou.

V mesiaci apríl pri príležitosti Dňa Zeme venujeme tejto prierezovej téme zvlášť pozornosť organizovaním brigády čistenia okolia školy, besedy na tému – Ochrana životného prostredia, Naša Zem.

5.2.3 Mediálna výchova

Médiá predstavujú významný faktor, ktorý vplýva na vývin osobnosti a socializáciu detí. Stali sa integrálnou súčasťou ich života, pričom si neuvedomujú

dostatočne ich vplyv. Hlavným cieľom Mediálnej výchovy je položiť základy mediálnej gramotnosti žiakov a postupne zvyšovať úroveň schopností kriticky prijímať, analyzovať, hodnotiť a komunikovať širokú škálu mediálnych obsahov. Mediálna výchova dáva žiakom príležitosť a priestor na základnú orientáciu v mediálnom svete, osvojenie si stratégií zaobchádzania s rôznymi druhmi médií, ako aj osvojenie si kritického a bezpečného prístupu pri ich využívaní na veku primeranej úrovni. Dôležitou úlohou mediálnej výchovy na 1. stupni je vychádzať z bezprostredných skúseností žiakov s médiami a vytvoriť pre žiakov príležitosti na ich spracovanie.

Cieľom je:

- lepšie porozumieť pravidlám fungovania mediálneho sveta a primerane veku sa v ňom orientovať
- dokázať posudzovať mediálne šírené posolstvá, objavovať v nich to hodnotné, pozitívne formujúce ich osobnostný a profesionálny rast,
- dokázať si uvedomiť negatívne mediálne vplyvy na svoju osobnosť a snažiť sa ich zodpovedným prístupom eliminovať,
- tvoriť mediálne produkty

5.2.4 Ochrana života a zdravia

Zámerom prierezovej témy Ochrana života a zdravia je viesť žiakov k ochrane svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí prostredníctvom teoretických a praktických poznatkov, zručností v sebaochrane, poskytovania pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života. Na veku primeranej úrovni integruje postoje, vedomosti a zručnosti žiakov zamerané na zdravý životný štýl a ochranu života a zdravia v mimoriadnych a nepredvídateľných situáciách. Na 1. stupni sa realizuje prostredníctvom vyučovacích predmetov telesná a športová výchova, prvouka, prírodoveda, vlastiveda, výtvarná výchova, ako aj samostatných organizačných foriem vyučovania – didaktických hier.

Cieľom je:

- poskytnúť žiakom potrebné teoretické vedomosti, praktické poznatky,
- osvojiť si vedomosti a zručnosti v sebaochrane a poskytovaní pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života,
- formovať predpoklady na dosiahnutie vyššej telesnej zdatnosti a celkovej odolnosti organizmu na fyzickú a psychickú záťaž náročných životných situácií.

Prierezová téma Ochrana života a zdravia (ISCED I) - je realizovaná ako samostatná organizačná forma vyučovania – Didaktické hry jedenkrát ročne v trvaní štyroch hodín.

5.2.5 Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra

Prierezová téma Regionálna výchova a ľudová kultúra úzko súvisí s prierezovou témou Multikultúrna výchova, ale vo svojom obsahu sa ešte hlbšie zaoberá živým a hodnotným hmotným a nehmotným kultúrnym dedičstvom Slovenska. Poznanie svojho regiónu, jeho kultúrneho a prírodného bohatstva prispieva k formovaniu kultúrnej identity a postupnému rozvíjaniu historického vedomia žiakov. Regionálna výchova a ľudová kultúra je súčasťou obsahu všetkých povinných predmetov, najmä prvouky, prírodovedy, vlastivedy, slovenského jazyka a literatúry, výtvarnej výchovy, hudobnej výchovy a etickej výchovy. Vhodnými formami sú tiež projekty, exkurzie, tematické vychádzky v regióne a pod.

Cieľom je:

- vytvárať u žiakov predpoklady na pestovanie a rozvíjanie citu ku krásam svojho regiónu, prírody, staviteľstva, ľudového umenia a spoznávanie kultúrneho dedičstva našich predkov
- oboznámiť žiakov s históriou, tradíciami a kultúrou vlastnej obce, jej flórou a faunou

V mesiaci apríl pri príležitosti Dňa Rómov (8.4.) venujeme tejto téme celý týždeň a bude prepojená s prierezovou témou multikultúrna výchova.

5.2.6 Multikultúrna výchova

S aktuálnou realitou celosvetovej globálnej spoločnosti a s multikultúrnym charakterom slovenskej spoločnosti sa spájajú riziká predsudkov a stereotypov, ktoré sa prejavujú v rôznych podobách neznášanlivosti, rasizmu či xenofóbie. Žiaci sú každodenne vystavení rôznym kultúrnym vplyvom a dostávajú sa do kontaktu s príslušníkmi rôznych kultúr. Prostredníctvom spoznávania svojej kultúry a iných kultúr, histórie, zvykov a tradícií sa naučia rešpektovať tieto kultúry ako rovnocenné a dokážu s ich príslušníkmi konštruktívne komunikovať a spolupracovať. Pri realizácii

Multikultúrnej výchovy sa odporúča využívať také didaktické postupy a metódy, ktoré neučia stierať medzikultúrne rozdiely, ale pochopiť ich a akceptovať, ako aj rešpektovať ľudské práva.

Cieľom je:

- výchovné pôsobenie zamerať na rozvoj chápania iných kultúr, akceptovanie iných kultúr, rozvoj medziľudskej tolerance, spoznávanie iných kultúr a emocionálne pochopenie inej kultúry,
- dosiahnuť rovnoprávny prístup ku všetkým žiakom, pochádzajúcim z najrôznejšieho kultúrneho a sociálneho prostredia.
- viesť žiakov k uvedomeniu si povahy vlastného socio - kultúrneho prostredia
- podporiť rozvoj kultúrnej gramotnosti žiaka
- viesť žiakov k chápaniu, aké miesto majú hodnoty vlastného kultúrneho prostredia medzi univerzálnymi ľudskými hodnotami
- podporovať sebavedomie žiakov a schopnosti uplatniť sa vo vlastnej skupine vyvážené so schopnosťami spolupracovať s deťmi z iných skupín
- poskytovať dostatok podnetov pre zážitok rôznorodosti ľudského sveta, podnecovať záujem o okolie
- podnecovať zvedavosť o odlišné kultúry v blízkom okolí
- rozvíjať sebareflexiu a klásť základy kritického myslenia vo vzťahu k vlastnej aj k cudzím kultúram
- rozvíjať schopnosť riešiť konflikty pokojnou cestou a motivovať ich k aktívnemu .

Prierezová téma multikultúrna výchova je zaradená do obsahu vzdelávania s ohľadom na slovenské kultúrne prostredie, kde po stáročia spolunažívali príslušníci rôzneho etnického, národného, náboženského a kultúrneho pôvodu.

5.2.7 Osobnostný a sociálny rozvoj

Cieľom je:

- rozvíjať u žiakov sebareflexiu (rozmyšľať o sebe), sebapoznávanie, sebaúctu, sebadôveru a s tým spojené prevzatie zodpovednosti za svoje konanie, osobný život a sebaovládanie,

- naučiť žiakov uplatňovať svoje práva, ale aj rešpektovať názory, potreby a práva ostatných, podporovať u žiakov rozvoj schopnosti uplatňovať prevenciu sociálnopatologických javov (šikanovanie, agresivita, užívanie návykových látok),
- pomáhať žiakom získavať a udržiavať si osobnostnú integritu,
- pestovať kvalitné medziľudské vzťahy,
- rozvíjať sociálne zručnosti potrebné pre život a spoluprácu.

Prierezová téma sa prelína všetkými obsahovými vzdelávacími oblasťami, pričom sa pri jej uskutočňovaní berú do úvahy aktuálne potreby žiakov.

5.2.8 Výchova k manželstvu a rodičovstvu

Dôležitou súčasťou osobnostného rozvoja žiakov na 1. stupni je príprava na zodpovedné medziľudské vzťahy, manželstvo a rodičovstvo. Prierezová téma Výchova k manželstvu a rodičovstvu je zameraná na utváranie základných vedomostí a zodpovedných postojov v oblasti partnerských vzťahov a rodičovstva v súlade s vedeckými poznatkami a etickými normami. Pri realizácii tém je nevyhnutné vychádzať zo životnej reality žiakov v konkrétnej triede, ich veku, zrelosti, vývinového štádia. Podmienkou je taktný a citlivý prístup pedagóga.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- osvojil základné poznatky o biologických, psychických a sociálnych zmenách, ktoré ovplyvňujú vývin jeho osobnosti v súčasnosti i v budúcnosti;
- získal základné predpoklady pre zodpovedné rozhodnutia v oblasti medziľudských vzťahov;
- uprednostňoval základné princípy zdravého životného štýlu a nerizikového správania vo svojom (každodennom) živote.

Prierezová téma je začlenená pri vhodných témach do učebných osnov i tematicko-výchovných plánov.

6. Učebný plán

6.1 Rámcový učebný plán

Rámcový učebný plán stanovuje časové dotácie vyučovacích predmetov v ŠVP podľa ročníkov. Vymedzuje počet voliteľných (disponibilných) hodín, ktoré škola konkretizuje vo svojom školskom vzdelávacom programe nasledujúcimi spôsobmi:

- navýši hodinovú dotáciu existujúcim vyučovacím predmetom ŠVP

Poznámky k RUP sú pre školu záväzné, škola si však môže v rámci svojho učebného plánu vytvoriť ďalšie poznámky podľa svojich potrieb a možností. Škola môže pri tvorbe školského vzdelávacieho programu rozdeliť hodinové dotácie a vzdelávacie štandardy na celý stupeň vzdelávania pri zachovaní postupnosti jednotlivých vzdelávacích štandardov a celkového počtu vyučovacích hodín jednotlivých učebných predmetov.

Tab.2 Inovovaný rámcový učebný plán pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia pre 1. – 4. ročník

Vzdelávacia oblasť	Vyučovací predmet	Ročník			
		1.	2.	3.	4.
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	8+2	8+2	8+2	7+3
	Rozvíjanie komunikačnej schopnosti				
	Rozvíjanie grafomotorických zručností				
Matematika a práca s informáciami	Matematika	4	4	4+1	4+1
Človek a príroda	Vecné učenie	1	1	1	
Človek a spoločnosť	Vlastiveda				2

Človek a hodnoty	Náboženská výchova/Etická výchova/Náboženstvo				
Človek a svet	Pracovné vyučovanie	1+2	2+2	3+1	4
Umenie a kultúra	Hudobná výchova	1	1	1	1
	Výtvarná výchova	1	1	1	1
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	2	2	2	2
Základ		18	19	20	21
Voliteľné (disponibilné) hodiny		4	4	4	4
Spolu		22	23	24	25

Poznámky:

1. Telesná a športová výchova na 1. stupni ZŠ: Telesná výchova sa v 1. až 4. ročníku vyučuje pre chlapcov a dievčatá spoločne. (§ 15 vyhlášky č. 320/2008 Z. z. Ministerstva školstva Slovenskej republiky z 23. júla 2008 o základnej škole)
2. Voliteľné hodiny škola použila na dotvorenie školského vzdelávacieho programu.
Voliteľné (disponibilné) hodiny využila na:
 - a) vyučovacie predmety, ktoré rozširujú a prehlbujú obsah predmetov zaradených do štátneho vzdelávacieho programu;
 - b) Vyučovacie predmety, ktorých obsah je doplnením vyučovacieho predmetu pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, ktorí nemôžu napredovať v rámci bežných vyučovacích hodín a ktorí postupujú podľa individuálnych vzdelávacích programov;
 - c) špecifické vyučovacie predmety pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.
3. Škola poskytuje vzdelávanie v rámci primárneho vzdelávania aj v nultom ročníku. Celkový týždenný počet vyučovacích hodín v nultom ročníku je 22 hodín. Učebný plán a učebné osnovy pre nultý ročník má škola vypracované podľa potrieb a rozvojových možností konkrétnej skupiny žiakov, vychádzajúc zo štátnych vzdelávacích programov pre predprimárne vzdelávanie a primárne vzdelávanie.
4. Pri prestupe žiaka škola v prípade zistených odlišností zohľadní žiakovi ich kompenzáciu spravidla v priebehu jedného školského roku.

5. Podľa tohto rámcového učebného plánu sa vzdelávajú aj žiaci so zdravotným znevýhodnením, ktorí sú v triede začlenení v rámci školskej integrácie.
6. Maximálny počet vyučovacích hodín v týždni pre žiakov prvého a druhého ročníka nesmie byť vyšší ako 23, pre žiakov tretieho a štvrtého ročníka nesmie byť vyšší ako 26.
7. Prvý cudzí jazyk sa vyučuje od 3. ročníka v rámci dotácie ŠVP.
8. Vyučovací hodina má 45 minút v tomto rozdelení učebného plánu na dopoludňajšej zmene. V popoludňajšej zmene má vyučovací hodina 40 minút.
9. V rámci školského vzdelávacieho programu sme posilnili predmety v hodinovej dotácii:

Predmet	2. ročník	3. ročník
Slovenský jazyk a literatúra	2 hod.	2 hod.
Matematika	-	1 hod.
Pracovné vyučovanie	2 hod.	1 hod.

10. Prierezová téma - Ochrana života a zdravia - je realizovaná ako samostatná organizačná forma vyučovania – ISCED I - Didaktické hry jedenkrát ročne v trvaní štyroch hodín.
11. Prierezová téma - Dopravná výchova – ISCED I - je realizovaná ako samostatná organizačná forma vyučovania - teoretické vyučovanie a praktický výcvik na multifunkčnom ihrisku v mieste sídla školy.

7. Vyučovací jazyk

Vyučovací jazyk určuje zákon 245/2008 Z. z. v § 12 ods. 1) a 2) ktorý určuje, že vyučovacím jazykom v školách a výchovným jazykom v školských zariadeniach je štátny jazyk. Vyučovacím a výchovným jazykom na našej škole je slovenský jazyk.

8. Spôsob, podmienky ukončovania výchovy a vzdelávania a vydávanie dokladu o získanom vzdelaní žiaka

Úspešným absolvovaním vzdelávacieho programu pre žiakov s mentálnym postihnutím podľa § 16 ods. 3 písm. a) zákona č. 245/2008 Z. z. žiak získa primárne vzdelanie. Dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou.

Na vysvedčení posledného ročníka sa uvedie stupeň dosiahnutého vzdelania nasledovne: „Žiak (žiačka) získal (získala) primárny stupeň vzdelania“. Ak žiak ukončil povinnú školskú dochádzku uvedú sa údaje o ukončení povinnej školskej dochádzky nasledovne: „Žiak (žiačka) ukončil (ukončila) povinnú školskú dochádzku“. Ak ukončil povinnú školskú dochádzku v nižšom ako poslednom ročníku aj ročník ukončenia povinnej školskej dochádzky.

V doložke vysvedčenia žiaka so zdravotným znevýhodnením sa uvádzajú skutočnosti súvisiace s jeho vzdelávaním, ako napríklad vzdelávanie podľa individuálneho vzdelávacieho programu, variant vzdelávacieho programu, podľa ktorého bol vzdelávaný.

8.1 Organizácia prijímacieho konania

Žiaci sú do školy prijímaní na základe zápisu vykonaného zákonným zástupcom žiaka. Administratívny zápis žiakov do prvého ročníka sa v tomto školskom roku uskutoční v termíne od 1. apríla do 30. apríla.

Do **nultého ročníka** sa zaraďujú deti, ktoré k 1. septembru dosiahli fyzický vek šesť rokov, pochádzajú zo sociálne znevýhodneného prostredia a nie je u nich vzhľadom na sociálne a jazykové prostredie predpoklad zvládnutia učiva 1. ročníka základnej školy za jeden rok.

Ak dieťa po dovŕšení šiesteho roku veku nedosiahlo školskú spôsobilosť, riaditeľ základnej školy rozhodne o jeho zaradení do nultého ročníka základnej školy

alebo o odklade začiatku povinnej školskej dochádzky o jeden školský rok na základe žiadosti zákonného zástupcu alebo na odporúčanie praktického lekára pre deti a dorast, poradenského zariadenia, alebo na návrh riaditeľa predškolského zariadenia, ak ho dieťa navštevuje, a to vždy so súhlasom zákonného zástupcu dieťaťa.

Ďalšou podmienkou zaradenia dieťaťa do nultého ročníka ZŠ je vyšetrenie CPPPaP (centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie), ktoré môže byť realizované aj na základe odporúčania pedagóga pri zápise dieťaťa do 1. ročníka ZŠ. Podľa školského zákona, dieťaťom zo sociálne znevýhodneného prostredia alebo žiakom zo sociálne znevýhodneného prostredia je dieťa alebo žiak žijúci v prostredí, ktoré vzhľadom na sociálne, rodinné, ekonomické a kultúrne podmienky nedostatočne podnecuje rozvoj mentálnych, vôľových, emocionálnych vlastností dieťaťa alebo žiaka, nepodporuje jeho socializáciu a neposkytuje mu dostatok primeraných podnetov na rozvoj jeho osobnosti. Na identifikovanie žiakov pochádzajúcich z tohto prostredia je to týchto päť kritérií:

- aspoň jeden rodič poberá dávky v hmotnej núdzi,
- aspoň jeden rodič je nezamestnaný,
- najvyššie ukončené vzdelanie aspoň jedného rodiča je základné,
- neštandardné bytové a hygienické podmienky (napr. žiak nemá vyhradené miesto na učenie, nemá vlastnú posteľ, v byte nie je zavedená elektrická prípojka),
- vyučovací jazyk školy je iný než jazyk, ktorým hovorí dieťa doma.

Do **1. ročníka** sú prijímané deti, ktoré dovŕšia k 31. 8. daného roka 6 rokov fyzického veku a dosiahnu školskú spôsobilosť. Prednostne sú prijímané deti, ktoré majú trvalý pobyt v školskom obvode. O prijatí dieťaťa rozhodne riaditeľ školy do 31. mája, ktorý predchádza školskému roku, v ktorom sa má základné vzdelávanie začať.

9. Materiálno – technické a priestorové podmienky

9.1 Priestorové zabezpečenie školy

Dôležitou podmienkou pri realizácii ŠVP je primerané priestorové vybavenie školy a materiálno-technické vybavenie učebných priestorov. V škole sa výchova a vzdelávanie uskutočňuje v triedach, odborných učebniach a ďalších priestoroch školy zriadených podľa platnej legislatívy.

Vyučovanie sa realizuje v šiestich učebniach. Jednou z nich je aj počítačová učebňa, ktorá je síce priestorovo menšia, ale je tam dostatočný počet počítačov. Jedna učebňa bola vyhradená pre nultý ročník. Špeciálne triedy majú učebňu mimo hlavnej budovy, vznikla rekonštrukciou bývalej nocľahárne pre vodičov SAD. Počas školského roka 2016/2017 sa začalo s prístavbou ďalšej učebne a sociálnych zariadení k nej prislúchajúcich, tá je však ešte neukončená.

Škola nemá telocvičňu, vyučovanie telesnej výchovy prebehlo na školskom dvore, multifunkčnom ihrisku s umelým trávnikom a v prípade nepriaznivého počasia v jednotlivých triedach.

Triedy sú vybavené pomerne novým moderným školským nábytkom, ktorý je priebežne obnovovaný a doplňovaný. V dvoch triedach sú nainštalované interaktívne tabule, ktoré slúžia k modernizácii vyučovacieho procesu. V ostatných triedach sú pre učiteľov a žiakov k dispozícii stolné počítače s pripojením na internet a k nim sú k dispozícii aj kopírovacie zariadenia. Pre skvalitnenie výchovno-vzdelávacieho procesu boli na týchto PC nainštalované programy slúžiace na výučbu hlavných vyučovacích predmetov.

Pre nedostatok učební sa vyučovanie realizuje v dvoch zmenách.

V priestoroch školy sa nachádza aj školská knižnica, ktorá je priebežne dopĺňaná novým knižným fondom. Žiaci ju využívajú nielen v rámci mimoškolských činností, ale aj v rámci vyučovacieho procesu.

V zborovni, ktorá slúži len na nutné administratívne úkony, majú učitelia k dispozícii jeden počítač pripojený k internetu a multifunkčnú tlačiareň.

Škola má veľký trávnatý areál, kde sa nachádza multifunkčné ihrisko s umelým trávnikom. V obci sa nachádza aj futbalové trávnaté ihrisko, ktoré tiež využívame na futbalové turnaje. Na kultúrne aktivity školy je k dispozícii kultúrna miestnosť s pódium

na miestnom obecnom úrade obce, ktorého kapacita je približne 200 miest na sedenie. Miestnosť škola využíva na besedy, kultúrne programy, karnevaly a výchovné koncerty.

Priestorové vybavenie

- kancelária riaditeľa,
- zborovňa,
- sociálne zariadenia pre žiakov a zamestnancov,
- šatne na odkladanie odevov a prezúvanie obuvi,
- odkladacie a úložné priestory pre učebné pomôcky, didaktickú techniku,
- skladové priestory,
- archív,
- priestor pre knižnicu vybavený knižničným fondom,
- učebne,
- školské ihrisko,
- školská budova,
- školská jedáleň,
- školský dvor.

9.2 Škola ako životný priestor

Aby sa žiaci i pedagógovia cítili v škole čo najpríjemnejšie, kladieme dôraz na: upravené a estetické prostredie tried, školského dvora, chodieb, aktuálne informácie o aktivitách školy na informačných tabuliach a nástenkách, budovanie priateľskej atmosféry medzi žiakmi navzájom, medzi žiakmi a pedagógmi...

Veľký dôraz budeme klásť na vytvorenie dobrého tímu v triede, na rozvíjanie sebapoznania a sebahodnotenia žiaka. Intenzívne to bude v prvých týždňoch septembra, najmä v prvom ročníku, kedy deti prídu do nového prostredia a budú sa vytvárať nové kolektívy. Aktuálne informácie o aktivitách školy zverejňujeme na informačnej tabuli, ktorá sa nachádza pred hlavným vstupom do areálu školy.

Aj napriek tomu, že budova školy má viac ako 30 rokov, prostredie tried, školského dvora, chodieb je príjemne a esteticky upravené.

10. Vnútorňý systém kontroly a hodnotenia

Vnútorňý systém hodnotenie kvality zameriame na tri oblasti:

1. Hodnotenie žiakov
2. Hodnotenie pedagogických zamestnancov
3. Hodnotenie školy

10.1 Hodnotenie vzdelávacích výsledkov práce žiakov

Cieľom hodnotenia vzdelávacích výsledkov žiakov v škole je poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky, kde má rezervy a aké sú jeho pokroky. Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce, návod, ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov.

Pri hodnotení a klasifikácii výsledkov žiakov vychádzame z Metodický pokyn č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie ev. č.: 2015-7248/8803:2-10F0

1. budeme dbať na to, aby sme prostredníctvom hodnotenia nerozdeľovali žiakov na úspešných a neúspešných.
2. hodnotenie budeme robiť na základe určitých kritérií, prostredníctvom ktorých budeme sledovať vývoj žiaka.
3. pri hodnotení učebných výsledkov žiakov sa bude brať do úvahy možný vplyv zdravotného znevýhodnenia žiaka na jeho školský výkon
4. budeme odlišovať hodnotenie spôsobilosti od hodnotenia správania

Hodnotenie vzdelávacích výsledkov žiakov je neoddeliteľnou súčasťou výchovnovzdelávacieho procesu. Jeho cieľom je poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku (hodnotenie prepojenia so zručnosťami a spôsobilosťami), v čom má nedostatky, kde má rezervy, aké sú jeho pokroky. Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce a návod, ako

postupovať pri odstraňovaní nedostatkov. Cieľom je zhodnotiť prepojenie vedomostí so zručnosťou a spôsobilosťou.

Dbáme na to, aby sme prostredníctvom hodnotenia nerozdeľovali žiakov na úspešných a neúspešných. Hodnotenie robíme na základe vývoja dosahovaných individuálnych výsledkov a iných súvisiacich kritérií, prostredníctvom ktorých sledujeme vývoj žiaka. Pri hodnotení učebných výsledkov žiakov berieme do úvahy vplyv zdravotného znevýhodnenia žiaka na jeho školský výkon. Odlišujeme hodnotenie spôsobilostí od hodnotenia správania.

Prospech žiaka s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia vo vzdelávacom variante A v prvom až štvrtom ročníku sa vykonáva formou klasifikácie – známkami 1 - 5 v predmetoch slovenský jazyk a literatúra, matematika, vecné učenie, vlastiveda, pracovné vyučovanie. Predmety hudobná výchova, výtvarná výchova, telesná výchova, náboženská výchova a etická výchova sa neklasifikuje. V prípravnom ročníku vo variante A sa predmety rozvoj komunikačných schopností, rozvoj grafomotorických zručností, vecné učenie, matematika, pracovné vyučovanie hodnotí slovným hodnotením. Predmety hudobná výchova, výtvarná výchova, telesná výchova sa neklasifikujú.

Prospech z predmetov slovenský jazyk a literatúra, rozvoj komunikačných schopností, rozvoj grafomotorických zručností, vecné učenie, matematika, pracovné vyučovanie sa na vysvedčení pre prípravný, prvý až štvrtý ročník vo variante B, C hodnotí *slovné stupňami*:

- a) dosiahol veľmi dobré výsledky,
- b) dosiahol dobré výsledky,
- c) dosiahol uspokojivé výsledky,
- d) dosiahol neuspokojivé výsledky.

Predmety hudobná výchova, výtvarná výchova, telesná výchova sa neklasifikujú.

Vnútorňý systém hodnotenia žiakov s mentálnym postihnutím je rozpracovaný v prílohe dokumentu.

Vnútorňý systém hodnotenia žiakov je rozpracovaný v internom dokumente Základnej školy Varhaňovce (Príloha A).

10.2 Hodnotenie pedagogického zamestnanca

Hodnotenie zamestnancov sa realizuje formou:

- pozorovania pracovného výkonu (hospitácie),
- rozhovoru,
- sebahodnotením,
- posudzovaním podľa kritérií,
- výsledkov žiakov, ktorých učiteľ vyučuje (prospech, žiacke práce, didaktické testy zadané naraz vo všetkých paralelných triedach, úspešnosť prijatia žiakov na vyšší stupeň školy, výsledky celoplošného testovania a pod.),
- hodnotenie pedagogických a odborných zamestnancov manažmentom školy.

10.3 Hodnotenie školy

Monitoring školy

- Pravidelné zverejňovanie výsledkov na informačnej tabuli, ktorá je dostupná všetkým žiakom, rodičom i verejnosti,
- Vypracovanie komplexnej správy o činnosti školy za jednotlivé školské roky
- Monitorovanie podmienok na vzdelanie,
- Monitorovanie úrovne spokojnosti s prácou učiteľov,
- Prostredníctvom anonymných dotazníkov pre učiteľov a rodičov pravidelné monitorovanie spokojnosti práce s vedením školy,
- Sledovanie pozitívnej klímy v škole,
- Sledovanie priebehu vyučovania, zavádzanie nových foriem a metód do učenia a práce so žiakmi,
- Sledovanie úrovne práce so žiakmi so špecifickými poruchami učenia, sledovanie práce so žiakmi zdravotne oslabenými a sociálne zaostalými,
- Pravidelné zhodnocovanie úrovne výsledkov vzdelávania.

Kritériá

- Spokojnosť žiakov, učiteľov, rodičov,

- Kvalitné výsledky práce.

Nástroje na zisťovanie úrovne

- Dotazníky pre žiakov, učiteľov a rodičov,
- Hodnotiaci pedagogický rozhovor nadriadeného s podriadenými pedagogickými zamestnancami školy,
- SWOT analýza.

10.4 Rozpis kontrolných úloh

Pracovné porady

Pedagogické porady sa konajú na začiatku každého mesiaca.

Pedagogické rady

Časový plán pedagogických porad je súčasťou každoročného plánu práce na konkrétny školský rok, ktorý je v prílohe tohto dokumentu a ktorý je k nahliadnutiu v škole.

11. Osobitosti a podmienky na výchovu a vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami

Naša škola je otvorená pre všetkých žiakov, ktorí sa u nás chcú vzdelávať a pre ktorých vieme vytvoriť vhodné podmienky na výchovu a vzdelávanie. Naša škola zabezpečuje starostlivosť o žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (ŠVVP). Pri výchove a vzdelávaní detí, pre ktoré z rôznych príčin nie je postup podľa vzdelávacieho programu možný, je potrebné postupovať podľa individuálnych vzdelávacích programov.

Do kategórie žiakov so ŠVVP patrí:

1. žiak so zdravotným znevýhodnením:

- a) **žiak so zdravotným postihnutím** - je žiak s mentálnym postihnutím, sluchovým postihnutím, zrakovým postihnutím, telesným postihnutím, s narušenou komunikačnou schopnosťou, s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami alebo s viacnásobným postihnutím,
- b) **žiak s chorým alebo zdravotne oslabeným** - je žiak s ochorením, ktoré je dlhodobého charakteru a žiak vzdelávajúci sa v školách pri zdravotníckych zariadeniach,
- c) **žiak s vývinovými poruchami** - je žiak s poruchou aktivity a pozornosti, žiak s vývinovou poruchou učenia,
- d) **žiak s poruchou správania** - je žiak s narušením funkcií v oblasti emocionálnej alebo sociálnej okrem žiaka s poruchou aktivity a pozornosti a žiaka s vývinovou poruchou učenia.

Za žiaka so zdravotným znevýhodnením v základnej škole je možné považovať len takého žiaka, ktorému príslušné poradenské zariadenie po diagnostických vyšetreniach vydalo písomné vyjadrenie k školskému začleneniu. Žiak, ktorý sa na základe výsledkov zo psychologického vyšetrenia nachádza v pásme podpriemeru (vrátane tzv. hraničného pásma), nie je žiakom so zdravotným znevýhodnením.

2. žiak zo sociálne znevýhodneného prostredia – žiakom zo sociálne znevýhodneného prostredia je žiak žijúci v prostredí, ktoré vzhľadom na sociálne, rodinné, ekonomické a kultúrne podmienky nedostatočne podnecuje rozvoj mentálnych, vôľových, emocionálnych vlastností žiaka, nepodporuje jeho socializáciu a neposkytuje mu dostatok primeraných podnetov pre rozvoj jeho osobnosti.

3. žiak s nadaním – žiakom s nadaním je žiak, ktorý má nadpriemerné schopnosti v intelektovej oblasti, v oblasti umenia alebo športu alebo v týchto oblastiach dosahuje v porovnaní s rovesníkmi mimoriadne výkony a prostredníctvom výchovy a vzdelávania sa jeho nadanie cielene rozvíja.

11.1 Ako pomáha naša škola žiakom so sociálne znevýhodneného prostredia

Sociálne znevýhodnenie je široký fenomén, často výsledok celého komplexu faktorov, s ktorými sa stretáva skoro každý učiteľ i škola tak ako aj naša škola. Nie všetky deti majú možnosť vyrastať v rodinnom prostredí, ktoré by im poskytovalo žiaduce podmienky pre ich osobnostný a sociálny rozvoj.

Pod pojmom **sociálne znevýhodnené prostredie** rozumieme prostredie, kde absentujú základné pedagogické, psychologické, materiálne, kultúrne, demografické faktory prispievajúce k integrite osobnosti, ako je nízka životná úroveň, nízky stupeň vzdelania, negramotnosť, chudoba, nezamestnanosť, alkoholizmus, zdravotné postihnutie, spolužitie viacerých generácií v malom priestore, násilie, nezáujem o deti, nízka miera starostlivosti o deti, rozvodovosť a pod.

Sociálna pedagogika hovorí o sociálnej znevýhodnenosti v podobe neschopnosti rodičov vychovávať deti, nespôsobilosť pochopiť základné potreby detí, absencia akýchkoľvek hodnôt v rodine či nezvládnutie rodičovskej roly.

Výchovne menej podnetné prostredie je často spojené so sociálne znevýhodneným prostredím, ale môže byť prítomné aj pri priemerných alebo nadpriemerných sociálnoekonomických pomeroch rodiny. Je charakteristické nedostatočnými podnetmi pre optimálny vývin dieťaťa najmä po stránke psychickej. Dieťa má nedostatok podnetov na rozvoj kognitívnych schopností, rozvoj zmyslov, citov a charakterových vlastností. Spôsobuje to buď nedostatok času na výchovu dieťaťa alebo nezáujem o výchovu dieťaťa.

Ako pomáha naša škola žiakom so sociálne znevýhodneného prostredia

- častejšie konzultácie s rodinou – rodinné návštevy pedagógov,
- spolupráca asistenta učiteľa pri riešení problémov,
- zabezpečenie stravovania a školských pomôcok pre žiakov v hmotnej núdzi - Ministerstvo školstva v roku 2008 zaviedlo niekoľko motivačných činiteľov pre žiaka zo sociálne znevýhodneného prostredia: príspevok na stravu, školské pomôcky a motivačné štipendium. Zákon o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov (599/2003 Z. z.) presne vymedzuje, kto môže byť prijímateľom dotácií,
- individuálny prístup zo strany pedagógov,

- zavádzanie nultého ročníka pre žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia, ktorí nedosiahli školskú zrelosť. Zriadenie nultého ročníka vychádza z potreby pomôcť deťom, ktoré pochádzajú zo sociálne a výchovne nedostatočne podnetného prostredia alebo nenavštevovali predškolské zariadenie a z rozličných dôvodov majú odloženú povinnú školskú dochádzku. Táto skupina detí je špecifická tým, že potrebuje zvláštny prístup. Preto sa predpokladá, že aj nultý ročník bude špecifický. Špecifická bude aj práca učiteľa s týmito deťmi, jeho prístup k tejto skupine detí a správny výber metód a foriem práce.

Výchova a vzdelanie žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia sa uskutočňuje:

- v škole v bežných triedach spoločne s ostatnými žiakmi školy,
- v škole v bežných triedach spoločne s ostatnými žiakmi školy podľa individuálneho vzdelávacieho programu, ktorý vypracúva škola v spolupráci s CPPP a P.

Vo všetkých organizačných formách vzdelávania je potrebné vytvárať žiakom zo sociálne znevýhodneného prostredia špecifické podmienky pre ich úspešné vzdelávanie a uspokojovanie ich špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb.

11.2 Individuálny výchovno-vzdelávací program/individuálny vzdelávací program

V súčasnosti je veľké percento žiakov, ktorí koncepciu výchovy a vzdelávania v škole nezvládajú alebo výrazne zaostávajú. Ak má žiak závažné problémy v učení je potrebné mu pomôcť.

Dnes už vieme, že potreby znevýhodnených žiakov sa natoľko odlišujú od potrieb ostatných žiakov, že je nevyhnutné zamyslieť sa nad spôsobmi ich vzdelávania a vzdelávanie riešiť prostriedkami, ktoré sa viac či menej odlišujú od štandardných. Na zabezpečenie realizácie uvedenej úlohy slúžia individuálne vzdelávacie programy. Dôležité je uvedomiť si rozdiel medzi individuálnym vzdelávacím programom, ktorý je komplexným dokumentom zohľadňujúcim diagnózu žiaka, jeho individuálne špeciálno-pedagogické potreby, zabezpečenie jeho vzdelávania a individuálnym vzdelávacím

plánom, ktorým rozumieme úpravu učebných osnov v tých predmetoch, kde to je nevyhnutné. Individuálny výchovno-vzdelávací program je súčasťou povinnej dokumentácie individuálne integrovaného žiaka so ŠVVP. Školský zákon definuje, čo má IVVP obsahovať (základné informácie o žiakovi a vplyve jeho diagnózy na výchovno-vzdelávací proces, požiadavky na úpravu prostredia triedy, učebných postupov, učebných plánov, učebných osnov, na organizáciu výchovno-vyučovacieho procesu a požiadavky na zabezpečenie kompenzačných pomôcok, špeciálnych učebných pomôcok a personálnej pomoci). IVVP sa v praxi využívajú pomerne krátko. Ich vypracovanie je jedným z najväčších problémov učiteľov, ktorí sa pri ich tvorbe stretávajú s množstvom nejasností súvisiacich s nedostatkom vedomostí a informácií (Krčáhová, Šestáková, 2013, s.13).

Naša štruktúra IVVP:

1. Osobné údaje žiaka (meno a priezvisko, dátum narodenia, bydlisko, trieda, rok školskej dochádzky),
2. závery psychologického vyšetrenia,
3. závery špeciálnopedagogického vyšetrenia,
4. zdravotný stav (druh a stupeň postihnutia) - klinická diagnóza (závery pediatra, alebo iného odborného lekára)
5. Audit - pedagogická diagnostika, kazuistika, doterajší spôsob vzdelávania, aktuálny stav
6. Vplyv diagnózy na výchovno – vzdelávací proces - učebný plán, učebné osnovy, organizácia vzdelávania (formy vzdelávania), organizácia starostlivosti – spolupráca s inými odborníkmi, alebo zariadeniami výchovného poradenstva a prevencie zabezpečujúcimi starostlivosť, úprava prostredia školy a triedy, personálne zabezpečenie (odborný servis), materiálno-technické zabezpečenie - kompenzačné pomôcky (KP).
7. Metodické postupy a kroky na dosiahnutie cieľa v jednotlivých predmetoch, konkrétne úlohy vo vzdelávacích oblastiach.
8. Hodnotenie a klasifikácia výsledkov
9. Podpisy (riaditeľ školy, špeciálny pedagóg, triedny učiteľ, asistent učiteľa, zákonný zástupca, ostatní učelia
10. Dátum vypracovania (ŠkVP ZŠ Varhaňovce, Príloha I, s. 406).

Cieľom integrovaného vzdelávania je pripraviť jednotlivca tak, aby sa mohol čo najplnohodnotnejšie začleniť do spoločnosti.

11.3 Špecifiká hodnotenia vzdelávacích výsledkov žiakov so špeciálno výchovno–vzdelávacími potrebami

Žiaci sa hodnotia podľa metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu žiakov s mentálnym postihnutím Metodický pokyn č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie ev. č.: 2015-7248/8803:2-10F0

11.4 Odborné personálne zabezpečenie žiakov so špeciálno výchovno–vzdelávacími potrebami

V rámci starostlivosti o žiakov so špeciálno výchovno-vzdelávacími potrebami škola veľmi úzko spolupracuje so zariadeniami výchovného poradenstva – CPPPaP pre ZŠ v Prešove a CŠPP Matice Slovenskej 11 v Prešove, CŠPP pri Spojenej škole Pavla Sabadoša v Prešove . V rámci starostlivosti o týchto žiakov je zabezpečená práca so špeciálnymi pedagógmi.

Zoznam použitej literatúry

Vzdelávací program pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie. Schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 5. 5. 2016 pod číslom 2016-14674/20270:9-10F0 s platnosťou od 1. 9. 2016.

Pedagogicko-organizačné pokyny na školský rok 2016/2017 Bratislava, 2016.

Metodické pokyny. Ministerstvo školstva slovenskej republiky 22/2011 z 1. mája 2011 na hodnotenie žiakov základnej školy č. 2011-3121/12824:4-921.

Manuál na tvorbu školských vzdelávacích programov pre základnú školu, Štátny pedagogický ústav v Bratislave, 2015.

ZÁKLADNÁ ŠKOLA VARHAŇOVCE
Varhaňovce 20, 082 05 Šarišské Bohdanovce
☎ 051/ 7781159

Prílohy